

I. gimnazija v Celju
Kajuhova 2
3000 Celje

**CELJSKI ATLETI – NOSILCI NAJVEČJIH
OLIMPIJSKIH IMEN V OBDOBJU
OD 1945 DO 1998**

Avtorji:

Urška PLEVNIK in
Lavra SLATENŠEK, 2. e

Mentor:

specialistka za management
v izobraževanju Maja Medvešek,
prof. športne vzgoje

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2009

ZAHVALA

*Iskreno se zahvaljujeva mentorici M. M.
za strokovno pomoč, za pomoč pri ugotavljanju
verodostojnosti podatkov o dogodkih in
za pomoč pri oblikovanju raziskovalne naloge.
Zahvaljujeva se Stanku Lorgerju
za dodatne informacije in vsem,
ki so nama pomagali pri zbiranju podatkov.*

Kazalo

KAZALO	3
KAZALO SLIK	4
1 POVZETEK	5
2 UVOD	6
2.1 CILJI	6
2.2 HIPOTEZE.....	6
2.3 RAZISKOVALNE METODE:	6
3 ZGODOVINSKI PREGLED OLIMPIJSKIH IGER	7
3.1 OLIMPIJSKE IGRE (OI) IN OLIMPIJADA	7
3.2 ANTIČNE OLIMPIJSKE IGRE	7
3.3 OŽIVITEV OLIMPIJSKIH IGER	7
3.4 OLIMPIJSKE IGRE MODERNE DOBE	8
3.5 ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE	9
3.6 OLIMPIJSKI SIMBOLI	10
4 ATLETIKA - KRALJICA ŠPORTA	11
5 ZGODOVINA CELJSKE ATLETIKE (PO VOJNI)	11
6 CELJSKI OLIMPIJCI IN NJIHOVI DOSEŽKI	15
6.1 STANKO LORGER - LEGENDA CELJSKE ATLETIKE	15
6.2 EMIL GORŠEK	17
6.3 ALMA BUTIA	18
6.4 ROMAN LEŠEK	19
6.5 JOŽE BRODNIK	20
6.6 MIRKO KOLNIK	21
6.7 OLGA ŠIKOVEC	22
6.8 DRAGA STAMEJČIČ	23
6.9 SIMO VAŽIČ	25
6.10 FRANC ČERVAN	26
6.11 MARIJANA LUBEJ	27
6.12 NATAŠA URBANČIČ	28
6.13 MIRO KOCUVAN ST.	29
6.14 ROK KOPITAR.....	30
6.15 MIRO KOCUVAN ML.	31
6.16 GREGOR ČANKAR	32
6.17 RENATA STRAŠEK	34

7	POGOVOR Z LEGENDO CELJSKE ATLETIKE	35
8	ZAKLJUČEK	37
9	VIRI	38
10	LITERATURA	38
11	VIRI SLIK.....	38

Kazalo slik

SLIKA 1: ANTIČNE OI	7
SLIKA 2: OLIMPIJSKI ZNAK	10
SLIKA 3: OLIMPIJSKA ZASTAVA	10
SLIKA 4: SLAVA DERŽEK	11
SLIKA 5: ATLETI PRI UREJANJU GLAZIJE	12
SLIKA 6: PRVI PREDSEDNIK AD KLADIVAR GRADIŠNIK	12
SLIKA 7: MLADINCI KLADIVARJA 1978	13
SLIKA 8: NOVINARJI NA ATLETSKEM POKALU EVROPE, CELJE 1973	13
SLIKA 9: EVROPSKI POKAL V CELJU 1973	14
SLIKA 10: STANKO LORGER	16
SLIKA 11: STANKO LORGER (TRETJI Z DESNE) NA OI V MELBOURNU LETA 1956	16
SLIKA 12: EMIL GORŠEK	17
SLIKA 13: ALMA BUTIA	18
SLIKA 14: ROMAN LEŠEK V SKOKU S KOVINSKO PALICO	19
SLIKA 15: JOŽE BRODNIK V TROSKOKU	20
SLIKA 16: MIRKO KOLNIK "POLET" V DALJINO	21
SLIKA 17: OLGA ŠIKOVEC	22
SLIKA 18: SPRINT DRAGE STAMEJČIČ	23
SLIKA 19: DRAGA STAMEJČIČ (ČETRTO IZ LEVE) NA OI V TOKIU	24
SLIKA 20: DRAGA STAMEJČIČ	24
SLIKA 21: SIMO VAŽIČ V TEKU NA 1500 M , CELJE 1968	25
SLIKA 22: V VODSTVU FRANC ČERVAN	26
SLIKA 23: MARJANA LUBEJ NA TEKMOVANJU V LJUBLJANI	27
SLIKA 24: NATAŠA URBANČIČ	28
SLIKA 25: MIRO KOCUVAN ST., PRVI PROTI CILJU	29
SLIKA 26: ROK KOPITAR	30
SLIKA 27: MIRKO KOCUVAN ML.	31
SLIKA 28: GREGOR CANKAR	32
SLIKA 29: SKOK DO DRŽAVNEGA REKORDA, CELJE 1997	33
SLIKA 30: DALJINA – CANKAR	33
SLIKA 31: RENATA STRAŠEK	34
SLIKA 32: STANKO LORGER – LEGENDA CELJSKE ATLETIKE	35

1 Povzetek

V raziskovalni nalogi sva ugotoviti, koliko atletov AD Kladivar je sodelovalo na olimpijskih igrah, in te atlete predstavili. V Celju je bilo več kot 10 odličnih olimpijcev, atletov AD Kladivar. Potrdili sva dejstvo, da je Stanko Lorger legenda celjske atletike. Pomembno je, da tudi danes poznamo ta dejstva, se ob različnih priložnostih spomnimo teh ljudi, ki so v drugačnih pogojih, z veliko truda, volje, vztrajnosti in športnega duha ponesli ugled mesta Celja in Slovenije daleč preko državnih meja. Atleti AD Kladivar so imeli glede na takratne uspehe nosilno vlogo v slovenski atletiki, saj so dosegali najboljše rezultate in se z njimi uvrščali na različna tekmovanja, tudi na olimpijske igre. V raziskovalni nalogi predstavlja zgodovino olimpijskih iger, atletiko kot kraljico športa in najboljše atlete – olimpijce AD Kladivar.

2 Uvod

2.1 Cilji

Cilji raziskovalne naloge je pregledati literaturo in ugotoviti, kateri celjski atleti so se udeležili Ol v obdobju od 1945 do 1998, se z nekaterimi sestati in od njih izvedeti zanimivosti njihove olimpijske kariere. Namen raziskovalne naloge je predstaviti te atlete – olimpijce AD Kladivarja ter poudariti pomen strokovnega in načrtnega dela trenerjev AD Kladivar za razvoj atletike v Sloveniji. Želeli bi tudi opozoriti na to, kako pomembno je, da se pogovarjamo in opozarjamo na uspehe atletov knežjega mesta, v Slovenji in v svetu, da se po njih zgledujemo in v prihodnje poskušamo nadaljevati delo z mlajšimi generacijami.

2.2 Hipoteze

- Glede na velikost mesta Celja pričakujemo vsaj 10 olimpijcev v atletiki.
- Predvidevava da so imeli atleti AD Kladivar glede na številčnost uspehov in rezultatov nosilno vlogo pri uspehu takratne atletike v Sloveniji.
- Za sedanje uspehe atletov v Celju so zaslužni uspešni olimpijci, ki so prenesli svoje znanje v AD Kladivar kot trenerji in športni pedagogi.
- Največja legenda celjske atletike je bil Stanko Lorger.

2.3 Raziskovalne metode:

- Iskanje najboljših atletov v literaturi, zapisih in revijah.
- Zbiranje podatkov in literature v AD Kladivar ter športni zvezi Celje.
- Intervju s Stankom Lorgerjem.
- Razgovor z nekaterimi drugimi olimpijci iz Celja.

3 Zgodovinski pregled olimpijskih iger

3.1 Olimpijske igre (OI) in olimpijada

OI so športni dogodek, ki potekajo vsako četrto leto.

OLIMPIJADA je štiriletno obdobje med olimpijskimi igrami (Kocjan, 2007)

3.2 Antične olimpijske igre

Dokument o začetkih antičnih olimpijskih iger se ni ohranil, obstajajo pa številne legende o njihovem začetku. Po eni od njih naj bi bile prve igre povezane z olimpijskim premirjem. Prve zabeležene igre so bile v Olimpiji leta 776 pr. n. št., vendar pa

Slika 1: Antične OI

so s precejšnjo gotovostjo igre prirejali tudi pred tem. Igre so bile krajevnega značaja, edina disciplina, v kateri so se tekmovalci pomerili, pa je bil tek na stadionu. Pozneje so igre počasi prerasle v vsegrški dogodek. Svoj največji razcvet so doživele v šestem in petem stoletju pred našim štetjem. Olimpijske igre so bile verskega pomena, pri čemer so se atletska tekmovanja prepletala z žrtvovanji in obredi v čast Zeusa, čigar mogočni kip je stal v olimpijskem svetišču, ter Pelopsa, božanskega junaka in mitičnega kralja Olimpije, slavnega po svoji legendarni dirki z bojnimi vozovi, v čigar čast so igre prirejali. Število športnih disciplin je naraslo na dvajset, slavje pa se je raztegnilo na več dni. Zmagovalci so bili deležni velikih časti, slavili so jih v pesmih in kipih. Igre so prirejali vsaka štiri leta, obdobje med dvema igrama pa je bilo znano kot »olimpijada«. Olimpijade so tako služile kot eden od načinov štetja časa. Z rimsko nadvlado nad Grčijo so igre sčasoma izgubile svoj pomen. Ko je krščanstvo postalo uradna vera v rimskem cesarstvu, so na olimpijske igre začeli gledati kot na »poganski« obred, ki je ogrožal prevlado krščanstva, in leta 393 jih je rimski cesar Teodozij prepovedal, s čimer je zaključil tisočletje antičnih olimpijskih iger (Čoh,1997).

3.3 Oživitev olimpijskih iger

Zanimanje za oživitev olimpijskih iger je naraslo, ko so nemški arheologi sredi 19. stoletja odkrili ruševine antične Olimpije. Nekako v istem času je francoski baron Pierre de Coubertin razmišljal o vzrokih za francoski poraz v francosko-pruski vojni (1870-1871) in prišel do sklepa, da je treba izboljšati telesno pripravljenost francoskih vojakov. Coubertin si je igre zamislil kot način zблиževanja narodov, na katerem bi se mladeniči in mladenke pomerili v športnih disciplinah, namesto da se

spopadajo v vojni. Na kongresu, organiziranem med 16. in 23. junijem 1894 na pariški univerzi Sorbona, je bilo sklenjeno, da se prve olimpijske igre moderne dobe organizirajo leta 1896 v Atenah, v domovini antičnih olimpijskih iger. Ustanovili so tudi Mednarodni olimpijski komite. Prve olimpijske igre moderne dobe so doživele uspeh. Čeprav je tekmovalo vsega 250 tekmovalcev, je bil to tedaj vendarle največji mednarodni športni dogodek vseh časov (Horvat, 1971).

3.4 Olimpijske igre moderne dobe

Po začetnem uspehu so olimpijske igre doživele obdobje stagnacije. Igre v Parizu (1900) in St. Louisu (1904) sta zasenčili svetovni razstavi, v okviru katerih so bile vključene igre. Leta 1906 so ob desetletnici modernih olimpijskih iger so v Atenah organizirali interkalarnе igre, tako imenovane zato tega, ker so vskočile med dvoje rednih terminov. Čeprav jih je organiziral Mednarodni olimpijski komite, jih ta danes ne priznava kot olimpijske igre. Kakorkoli že, igre so leta 1906 pritegnile široko mednarodno zasedbo – za razliko od olimpijskih iger v St. Louisu, kjer je bilo 80 % tekmovalcev Američanov. S tem se je začel vzpon priljubljenosti in obsega iger (Kruse, 1996).

- Ol Atene 1896
- Pariz 1900
- Saint Louis 1904
- London 1908
- Stockholm 1912
- Berlin 1916 - odpadle zaradi prve svetovne vojne
- Antwerpen 1920
- Pariz 1924
- Amsterdam 1928
- Los Angeles 1932
- Berlin 1936
- Helsinki 1940 – odpadle zaradi druge svetovne vojne
- London 1944 – odpadle zaradi druge svetovne vojne
- London 1948
- Helsinki 1952
- Melbourne 1956
- Rim 1960
- Tokio 1964
- Ciudad de Mexico 1968
- München 1972
- Montreal 1976
- Moskva 1980
- Los Angeles 1984
- Seul 1988
- Barcelona 1992
- Atlanta 1996
- Sydney 2000

- Atene 2004
- Peking 2008
- London 2012

3.5 Zimske olimpijske igre

Ko je bil ustanovljen IOC, je bila ena od predlaganih športnih disciplin tudi drsanje. Kljub temu jih na spored olimpijskih iger vse do iger v Londonu (1908), kjer so izvedli tekmovanje v štirih disciplinah umetnostnega drsanja, niso uvrščali. Predlog o ločenih zimskih igrah so zavrnili predstavniki skandinavskih držav, ki so favorizirali svoje Nordijske igre. Kljub temu so zimski športi ostali na sporedu odpovedanih iger leta 1916 in tudi na igrah leta 1920 v Antwerpnu. Konec januarja 1924 so v Chamonixu (Francija), organizirali Semaine des Sports d'Hiver (teden zimskih športov). Dogodek je bil organiziran pod pokroviteljstvom IOC in se je navezoval na olimpijske igre, ki so od maja do julija istega leta potekale v Parizu. Dogodek je bil ocenjen kot zelo uspešen, in leta 1925 je IOC sklenil ustanoviti ločeno od poletnih olimpijskih iger posebne zimske olimpijske igre. Tekmovanja leta 1924 so na sestanku IOC leta 1926 retroaktivno priznali kot prve zimske olimpijske igre. Olimpijski pravilnik zahteva, da morajo potekati vse športne discipline na zimskih olimpijskih igrah bodisi na snegu bodisi na ledu. Do leta 1992 so poletne in zimske olimpijske igre sovpadle na isto leto, leta 1986 pa se je IOC odločil, da jih loči, s čimer naj bi enakomerneje porazdelili stroške med vse prizadete. Zaradi te odločitve so bile organizirane zimske olimpijske igre leta 1994 le dve leti po prejšnjih (medmrežje (ogled strani 26. 3. 2009) http://sl.wikipedia.org/wiki/Olimpijske_igre).

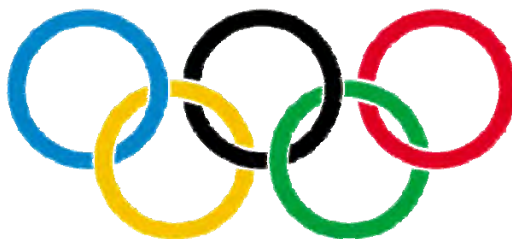
DRŽAVA	MESTO	LETO	ŠT. ŠPORTNIKOV	ŠT. DISCIPLIN *
Francija	Chamonix	1924	292	10
Švica	St. Moritz	1928	464	11
ZDA	Lake Placid	1932	252	11
Nemčija	Garmisch-Partenkirchen	1936	668	14
Švica	St. Moritz	1948	669	15
Norveška	Oslo	1952	694	16
Italija	Cortina d'Ampezzo	1956	820	18
ZDA	Squaw Valley	1960	665	21
Avstrija	Innsbruck	1964	1091	25
Francija	Grenoble	1968	1158	26
Japonska	Sapporo	1972	1006	26
Avstrija	Innsbruck	1976	1123	27
ZDA	Lake Placid	1980	1072	28
SFRJ	Sarajevo	1984	1274	29
Kanada	Calgary	1988	1423	32
Francija	Albertville	1992	1801	38
Norveška	Lillehammer	1994	1739	38

Japonska	Nagano	1998	2302	68
ZDA	Salt Lake City	2002	2399	78
Italija	Torino	2006	2663	84
Kanada	Vancouver	2010		

Tabela 1: Seznam zimskih olimpijskih iger

3.6 Olimpijski simboli

Olimpijski znak predstavljajo med seboj povezani olimpijski krogi, ki predstavljajo zvezo petih celin in srečanje športnikov celega sveta na olimpijskih igrah. Povezanost pomeni sožitje, medsebojno spoštovanje in prijateljstvo narodov petih celin planeta Zemlje. Barve petih krogov so točno določene in pomenijo v zgornji vrsti (z leve proti desni): modra – Evropo, črna – Afriko, rdeča – Ameriko (in spodaj od leve proti desni), rumena – Azijo in zelena – Avstralijo z Oceanijo. Na Ol v Antwerpnu leta 1920 so prvič izobesili **olimpijsko zastavo**, ki jo je leta 1913 skiciral in predložil MOK v sprejem Pierre de Coubertin. Zastava je bele barve, ki pomeni mir, in vsebuje olimpijski znak (Olimpijski komite Slovenije, Olimpijski krogi, 2005).

Slika 2: Olimpijski znak

Slika 3: Olimpijska zastava

4 Atletika – kraljica športa

Atletika velja za kraljico športa zato sva se izmed vseh olimpijskih disciplin poglobili ravno v atletiko. Postavljalo se nama je vprašanje, zakaj si izmed vseh športov prav atletika zasluži ta laskavi naslov. Pri atletiki se tekmuje v temeljnih človekovih gibanjih. Prav zato tega je prvinska.

Atletika je športna panoga, ki zajema naravne oblike gibanja, kot so teki, skoki in meti. Z gotovostjo lahko trdimo, da je to ena prvih športnih zvrsti, saj so naši predniki morali dodobra poznati in znati uporabljati v davni, če so hoteli preživeti (Čoh, 1997).

Po najinem mnenju je zelo raznolika, saj razvija celotno paleto gibalnih sposobnosti. Najboljši atletiki so lahko vitki in prav tako tudi tisti z močnejšo postavo, majhni in veliki, predvsem pa najhitrejši in tisti bolj vzdržljivi. V atletiki tekmuje predvsem s časom in razdaljo. Drugi tekmovalci nam pravzaprav ne predstavljajo nasprotnikov, ampak nam prav oni v konkurenčnem boju pomagajo, da se bolj potrudimo in smo zato boljši. S tega vidika vidimo, da nam atletika pride prav tudi na drugih področjih življenja. Edini »problem« pa je, da je v atletiki zelo težko mednarodno uspeti, ker je športna panoga resničnih svetovnih razsežnosti. Vse to in še mnogo več dela atletiko kraljevsko in ji zato pripada naziv – kraljica športa.

5 Zgodovina celjske atletike (po vojni)

Celjska atletika je pravi razcvet doživela šele po II. svetovni vojni, a so začetki pred več kot sto leti zelo pomembni in spoštovanja vredni.

Po vojni sta atletiko v Celju začeli gojiti telesnovzgojno društvo Olimp in »Celje«. Jasno je, da prvo leto po vojni v dobi obnove še ni moglo roditi bistvenih uspehov kljub velikemu trudu takratnih funkcionarjev obeh društev, zlasti načelnikov atletske odsekov Adolfa Urbančiča pri Olimpu in Slavka Kokota pri »Celju«.

22. 7. 1946 je bil prvi povojni miting na Kidričevem stadionu. To

leto je bilo v Celju 16 atletov, v ženskih disciplinah je bila prva Slava Deržkova. Naslednje leto je bilo že 69 atletov. Društvi sta dobivali atlete iz tovarn in iz vrst srednješolcev,

Slika 4: Slava Deržek

Slika 5: Atleti pri urejanju Glazije

opaziti pa je bilo moč tudi atlete TD Teharje. Vsa tri društva so se leta 1947 združila v fizikulturno društvo Kladivar. Vodstvo je prevzel Ferdo Gradišnik skupaj z Urbančičem in Zdravcem. Zelo pomembno za nadaljnji razvoj celjske atletike pa je bilo leto 1948 (atletov je bilo že 119, kolektiv je razširil svoje delo in vpeljali so zimske treninge). Tega leta pa so morali tudi zapustiti stadion Borisa Kidriča, ker

so na tem mestu začeli graditi tovarno organskih barvil. Olimpijsko taborišče se je preselilo v Ljubljano, celjski atleti pa na Glazijo. Tu je bil največji uspeh, ko je Kladivar med 36 društvih dobil naslov absolutnega prvaka Jugoslavije v atletiki. Razmere na Glaziji so postale nemogoče, zato so bili prisiljeni v razmišljanje o izgradnji novega stadiona. Poiskali so lokacijo med Kersnikovo in Stritarjevo ulico (Vidmar, 1998).

7.12.1949 so pripravili konferenco in izvolili iniciativni odbor za ustanovitev novega društva pod Fedorjem Gradišnikom. Ustanovna skupščina je bila 3. 1. 1950. Ta datum predstavlja rojstni dan AD Kladivar. Medtem so gradili atletski stadion in ga 3. 7. istega leta odprli z meddržavnim atletskim dvobojem med ženskima reprezentancama Avstrije in Jugoslavije. To je bil prvi atletski stadion v Jugoslaviji. Že prvo leto so se tukaj pripravljali za nastop v državni reprezentanci in za evropsko prvenstvo v Bruslju (Božič, Gradišnik, 1954).

Slika 6: Prvi predsednik AD Kladivar Gradišnik

V Jugoslaviji je društvo zavzelo tretje mesto, za Crveno zvezdo in Partizanom. Leta 1953 so zabeležili 6 mednarodnih zmag S. Lorigerja in vrsto rekordov Slamnikove, vzpon srednjeprogaša Andreja Vipotnika. V državni reprezentanci je nastopilo osem Kladivarjevih članov in članic. Število članov se je v osmih povojnih letih povzpelo na 206. Od 1950 do 1953 so atleti in atletinje Kladivarja v vseh kategorijah dosegli 50 državnih rekordov in osvojili 66 državnih prvenstev ter 177 republiških prvenstev. Kratko obdobje od 1961 do 1965 je po mnenju strokovnjakov zlato obdobje AD Kladivar. Kasneje člani niso več tako številčno sodelovali v državni reprezentanci. Z vidika števila nastopov za državno reprezentanco je v tem obdobju celjska atletika dajala osnovo celotni slovenski atletiki. Od 1946 do 1980 je v državni reprezentanci nastopilo 107 slovenskih atletov in 68 atletinj, od tega iz Celja 46 oz. 29. Skupaj so oblekli majice z državnim grbom 1145-krat, od tega celjski atleti 449-krat. V primerjavi z drugimi slovenskimi organizacijami so bili celjski atleti največkrat udeležili pri postavljanju državnih rekordov (Vidmar, 1998).

AD Kladivar je kot edini slovenski kolektiv, zapisan v kroniki slovenskih rekordov, saj je Draga Stamejčič leta 1964 izenačila svetovni rekord na 80 m z ovirami. Nikoli niso samo vzponi, so tudi padci, tako je leto 1966 pomenilo začetek prve večje krize. Leto 1967 je bilo najslabše za moško, 1974 pa za žensko vrsto. Društvo je začelo izgubljati primat, ni imelo več uvrstitev med najboljše v državi. Razlogov za to pa je veliko. Lahko bi govorili o zakonitosti razvoja, forma atletov, uspešnejše delo drugih atletskih organizacij. Ne govorimo pa o popolnem nazadovanju AD Kladivar, saj so posamezniki dosegali omembe vredne rezultate. Kot je videti, je bilo v Celju od 1968 do 1980 več velikih mednarodnih prireditev. Na njih so sodelovali številni atleti in atletinje iz tujine. Med vrhunskimi prireditvami bo ostal Skokov memorial 1972. leta, ne samo zaradi prvega TV prenosa in udeležencev iz desetih držav, ampak ker so atleti dosegli dva državna rekorda, tri rekorde SRS in sedem rekordov stadiona. Leta 1969 je Miro Kocuvan z 10,8 osvojil prvo mesto in Skokov pokal, rekord SRS pa je dosegla švedska štafeta (Vidmar, 1998).

Slika 7: Mladinci Kladivarja 1978

Slika 8: Novinarji na atletskem pokalu Evrope, Celje 1973

Leta 1972 je bil finale ekipnega prvenstva Jugoslavije in Kladivarjeva ekipa je zasedla četrto mesto. Na finalu ekipnega prvenstva 1975 je bil Kladivar tretji. Ko so leta 1981. leta Sportske novosti razglasile najboljše atletske kolektive v Jugoslaviji, je bil med njimi tudi Kladivar – s 47 točkami tri točke za prvo Crveno zvezdo in prav toliko točk pred tretjim Sarajevom. Ker je leta 1990. leta Kovinotehna odpovedala sponzorstvo, so priredili mednarodni miting, dan celjske atletike, z memorialnima disciplinama Ferda Skoka na 100 m in Fedorja Gradišnika na 100 m z ovirami za zenske. Na 200 m ovire je Kocuvan ml. s 23,50 postavil državni rekord. (Vidmar, 1998)

Na finalu evropskega klubskega pokala za mladinke v Torinu je ekipa Kladivarja med 19 ekipami osvojila sedmo mesto. Tretje so bile mladinke na pokalu evropskih klubskih prvakov 1993 v Celju, v Ostravi pa so bile celo druge, kar je bila najvišja klubska uvrstitev v zgodovini. Medtem ko je Cankar 1994 na svetovnem mladinskem prvenstvu osvojil zlato kolajno, so atleti in atletinje Kladivarja v naslednji sezoni osvojili 49 zlatih, 17 srebrnih in 26 bronastih odličij, na posamičnem prvenstvu Slovenije pa so osvojili največ naslovov. Leta 1996 so bili na olimpijskih igrah v Atlanti Straškova, Cankar in Kocuvan, na šestem svetovnem mladinskem prvenstvu

v Sydneyju je Valantova v troskoku osvojila peto mesto, Randzelovičeva pa v metu kopja dosegla osebni rekord. Lansko sezono sta sklenila Sikijev in Skokov memorial – miting Celjskih knezov, ki je bil tudi šesterboj reprezentanc Slovenije, Avstrije, Belgije, Irske, Madžarske in Romunije. (Božič, 1954)

Slika 9: Evropski pokal v Celju 1973

Med šestimi udeleženci Kladivarja je bil najuspešnejši Cankar, ki je v skoku v daljino z 840 cm postavil slovenski rekord in najboljšo znamko tega leta v Evropi. V obdobju od 1992 do 1997 sicer ni več primerjav z jugoslovansko atletiko, je pa tudi delež Kladivarjevih atletov v slovenskih desetericah skromen. Bilo pa je več udeležencev na velikih tekmovanjih – trije na olimpijadi, osem na svetovnem in dva na evropskem prvenstvu (Volfand, 2007).

6 Celjski olimpijci in njihovi dosežki

6.1 Stanko Lorger – legenda celjske atletike

Stanko Lorger je bil rojen leta 1931 v Bučah blizu Kozjega.

Deset otroških let je preživel v domačem kraju, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo. Vaška učiteljica je svoje učence večkrat popeljala na travnik, kjer so se igrali z žogo, se učili raznih prostih vaj in na krajših razdaljah tudi tekli.

Med II. svetovno vojno je bila družina internirana v Nemčijo, tako da je Stanko štiri leta preživel v koncentracijskih taboriščih.

Po vrnitvi v domovino je nadaljeval šolanje na nižji gimnaziji v Rogaški Slatini. Od tod njegov prvi uradno merjen čas v teku na 60 m – 7,5 sekunde, ki ga je dosegel v tekmovanju za fizikurno značko.

Leta 1949 je bil kot petošolec I. gimnazije v Celju prisoten na šolskem prvenstvu na Glaziji. V teku na 100 m je tekmoval kar bos in dosegel čas 12,4 sekunde. Uvrstil se je v finale, prvič obul šprintarice in z izvrstnim časom 11,9 končal na drugem mestu. Postal je tudi član AD Kladivarja.

V letu 1950 je bil prvič izbran v državno reprezentanco kot rezerva za tek na 110 m ovire in 4 x 100 m. Naslednje leto sta kot državna reprezentanta v dvoboju z Anglijo tekmovala dva celjska atleta, Igor Zupančič in Stanko Lorger. Stanko je na tem tekmovanju dosegel nov slovenski in državni rekord.

Leta 1952 se je udeležil svojih prvih olimpijskih iger v Helsinkih. Na tem največjem tekmovanju je v polfinalu tekel 14,8, kar je pomenilo osmo mesto na svetu. V letih do naslednje olimpijade je dosegel številne uspehe in zmage.

1956. leta je kot svetovno znan "oviraš" ponovno nastopil na olimpijskih igrah v Melbournu in s svojim časom osvojil peto mesto.

Štiri leta kasneje se je Stanko že tretjič udeležil olimpijade. Tokrat je v Rimu imel nekaj smole in izpadel v polfinalu.

V obdobju od 1949 do 1962, ko se je njegova neverjetno plodovita tekmovalna pot končala, je bil Stanko mnogokratni državni in slovenski rekorder v tekih na 110 m z ovirami in 200 m z ovirami.

Enainštiridesetkrat je bil državni reprezentant in devetkrat zapored balkanski prvak. Trikrat se je udeležil tudi evropskih prvenstev in 1958. leta v Stockholmu kot prvi Slovenec osvojil srebrno medaljo.

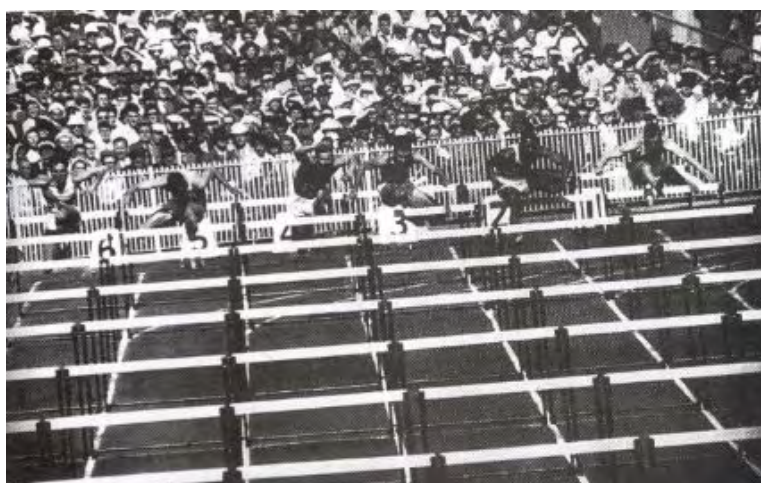
Kljub naporni športni aktivnosti pa je Stanko na ljubljanski fakulteti za naravoslovje pridno opravljal studijske obveznosti. Postal je profesor fizike in matematike in se po končani športni poti zaposlil v Celju. Predavanja matematike in fizike je na veliko zadovoljstvo dijakov mnogokrat popestril s svojimi spomini na zanimive športne dogodke.

Stanko Lorger je bil večkrat izbran za najboljšega športnika države, za tekmovalne dosežke je prejel Bloudkovo nagrado, mesto Celje pa se mu je za njegove uspehe oddolžilo s podelitvijo naziva častni meščan.

Na atletskem prizorišču je ostal vse do danes, saj ga na mnogih tekmovanjih vidimo kot uspešnega sodnika (Vidmar, 1998).

Slika 10: Stanko Lorger

Slika 11: Stanko Lorger (tretji z desne) na OI v Melbournu leta 1956

6.2 Emil Goršek

V tridesetih letih so celjski atleti skrbeli za širitev svojih vrst in tako se je leta 1933 začela tudi uspešna atletska kariera Celjana Emila Gorška.

Bil je izvrsten tekač na 400 in 800 m in v štafeti 4 x 400 m. Vse do začetka 2. svetovne vojne je bil državni reprezentant, prvak in rekorder.

Kot prvi Celjan je leta 1935 postal državni prvak v teku na 1500 m. Na osmih balkanskih igrah v Bukarešti je zmagal v teku na 800 m in v obeh disciplinah dosegel nov rekord.

Udeležil se je tudi evropskega prvenstva v Parizu in istega leta v Beogradu postal balkanski prvak v tekih na 800 in 1500 m.

Nastopil je tudi na olimpijskih igrah leta 1936 v Berlinu, vendar v predtekmovanju v teku na 800 m izpadel (Vidmar, 1998).

Slika 12: Emil Goršek

6.3 Alma Butia

Slika 13: Alma Butia

Alma Butia je prva slovenska olimpijka, nastopila je na olimpijskih igrah v Londonu 1948. leta. Nastop na znamenitem stadionu Wembley v olimpijski reprezentanci na prvih igrah po 2. svetovni vojni je bil zanjo neizmerna čast. Vendar tam ni bila posebej uspešna, v teku na 100 in 200 m je izpadla v predtekmovanju, kljub temu pa njeno sodelovanje na olimpijskih igrah še danes cenijo.

Alma je krajši del svoje atletske kariere preživela v Celju kot članica AD Kladivar. Leta 1947 je bila slovenska prvakinja na 100 m (13,2 sek.) in na 200 m (28,6 sek.). V Zagrebu je študirala medicino in se tam vključila v vrste AK Mladost. V Celju je bil njen trener Fedor Gradišnik, v Zagrebu pa Žarko Sušić. Kot članica Mladosti je bila 1949. leta državna prvakinja na 100 m (12,9 sek.), na 200 m pa trikrat (od 1948 do 1951 leta). Njen osebni rekord na 100 m je bil 12,4 sek., na 200 m 26,4 sek., kar sta bila takrat tudi jugoslovanska rekorda. (Vidmar, V., 1998)

6.4 Roman Lešek

Roman Lešek je rojen 7. 8. 1937 v Celju, kjer je obiskoval osnovno in srednjo šolo. Kot športni pedagog in svetovalca za športno vzgojo je bil do upokojitve zaposlen na IV. osnovni šoli v Celju.

Prvi športni stik s športnim ambientom je bil neverjetno zgodaj. Starejše sestre, ki so se ukvarjale z gimnastiko, so ga namreč še ne dveletnega vodile s seboj v telovadnico gabrskega Sokola. Z atletiko pa se ni srečal v atletskem društvu, ampak na improviziranem atletskem poligonu, ki so ga ob Cinkarni sami uredili nekateri za atletiko navdušeni Gabrčani (Jože Brodnik, Ivan in Peter Hribernik, bratje Šrot in drugi).

V AD Kladivar se je včlanil leta 1952. Njegove prve discipline so bile skok s palico, skok v daljino in sprint. Prvi odmevnejši rezultat je dosegel leta 1955 v skoku s palico, ko je kot prvi Slovenec preskočil 4 m, kar je bil seveda absolutni slovenski rekord. Kasneje je bil tudi slovenski rekorder v skoku v daljino (7,43 m) in v teku na 200 m (21,7). Prvi jugoslovanski rekord je postavil v Zagrebu leta 1956 v skoku s palico (432 cm), tega pa je nato se kar dvanajstkrat izboljšal. Zanjega je postavil leta 1963 z rezultatom 491 cm. Slovenski rekorder je bil celih 22 let.

Dvainštiridesetkrat je bil državni reprezentant. Nastopil je na olimpijskih igrah v Rimu 1960 in v Tokiu 1964, na evropskih prvenstvih v Stockholmu 1958 in Beogradu 1962 ter nekajkrat na mediteranskih igrah. Na slednjih je 1963. leta zmagal, istega leta pa postal tudi prvak na balkanskih igrah. Na dvobojih Skandinavija – Balkan je bil dvakrat v balkanski reprezentanci.

Tekmovalno pot je končal 1973. leta in v atletiki ostal kot trener, strokovni in organizacijski delavec (Vidmar, 1998).

Slika 14: Roman Lešek v skoku s kovinsko palico

6.5 Jože Brodnik

Jože Brodnik je bil rojen leta 1936 v Celju. Leta 1952 pa se je začela njegova atletska pot pri celjskem Kladivarju in se tam tudi končala (1966). Po končani osnovni in srednji šoli je nadaljeval študij v Ljubljani in diplomiral iz gradbeništva. Sedaj živi v Ljubljani in je eden od vodilnih mož pri gradnji slovenskih avtocest. Bil je tudi predsednik Atletske zveze Slovenije.

Bil je slovenski, jugoslovanski in balkanski rekorder v deseteroboju ter enajstkrat državni reprezentant. Petkrat je bil državni prvak v deseteroboju. Slovenski prvak je bil v teku na 110 m z ovirami, 400 m z ovirami, v skoku s palico, po dvakrat v metu kopja in deseteroboju in trikrat v skoku v višino.

Paradoks pomeni podatek, da je bil Jože Brodnik v deseteroboju večkrat državni kot slovenski prvak. V tej disciplini so nepozabni dvoboji s klubskim tovarišem in prijateljem Mirkom Kolnikom, v katerih končni izid ni bil nikoli znan vnaprej.

Jože je nastopil na evropskem prvenstvu 1958 in bil deveti, 1962 pa osmi, seveda v deseteroboju. Bil je med desetimi najboljšimi deseterbojci na svetu.

Na olimpijskih igrah 1960. leta v Rimu je v deseteroboju osvojil izvrstno deveto mesto.

Se vedno ima ogromno energije, ki jo sprošča pri zahtevnem delu. Sodeloval je tudi na veteranskih prvenstvih (Vidmar, 1998).

Slika 15: Jože Brodnik v troskoku

6.6 Mirko Kolnik

Mirko Kolnik je bil rojen leta 1936 v Mariboru. Njegova uspešna športna kariera se je začela v študentskih letih v Ljubljana. Najprej se je ogrel za košarko, za atletiko pa ga je navdušil njegov profesor dr. Jože Sturm. Na atletskem prizorišču se je najprej poskusil v troskoku, zatem pa se je krog njegovih disciplin širil vse do deseteroboja.

Leta 1960 je tekmoval na olimpijskih igrah v Rimu, 1962 pa na evropskem prvenstvu (7. mesto). Na dvoboju Balkan – Skandinavija je bil reprezentant Balkana. Štirikrat je nastopil na balkanskih prvenstvih in 1962 v Ankari ter 1964 v Bukarešti osvajal druga mesta, 1963 je v Sofiji postal balkanski prvak in rekorder v deseteroboju. Leta 1962 je bil med 10 najboljšimi atleti v Evropi v tehničnih disciplinah. V jugoslovanski reprezentanci je nastopil na 100 m, 4 x 100 m, v skoku v daljino, v skoku ob palici in deseteroboju. Leta 1963 je bil med desetimi najboljšimi deseterbojci na svetu. Trikrat je bil jugoslovanski državni prvak, dvanajstkrat pa slovenski prvak. V troskoku je bil tudi slovenski rekorder.

Od leta 1968 je tudi atletski sodnik.

Kot športni pedagog in ravnatelj osnovne šole si je vrsto let uspešno prizadeval za športni razvoj učencev in vzpodbujal njihove uspehe na različnih tekmovališčih. Za izredne športne dosežke je 1977. leta prejel Bloudkovo plaketo.

Leta 1997 so ga izvolili za podpredsednika Atletske zveze Slovenije in podpredsednika Atletskega društva Kladivar (Vidmar, 1998).

Slika 16: Mirko Kolnik "polet" v daljino

6.7 Olga Šikovec

Olga Šikovec je bila rojena leta 1933 v Trbovljah. Spada med najslavnejše slovenske atletinje vseh generacij. Nastopala je dolgo, od 1953. do 1966. leta, dosegla je velike uspehe v tekih na 100 in 200 m ter v štafetah 4 x 100 m in 4 x 200 m.

Na olimpijskih igrah je nastopila v Rimu 1960. leta. V teku na 100 m se je uvrstila v četrtfinale, na 200 m pa je izpadla v predtekmovanju, vendar z izenačenim jugoslovanskim rekordom (24,8). Sedemkrat je osvojila naslov balkanske prvakinja, petnajstkrat je bila jugoslovanska prvakinja. Za državno reprezentanco je nastopila tridesetkrat, večkrat kot katerakoli druga slovenska atletinja v tistem času.

Na evropskem prvenstvu v Beogradu 1962. leta je s štafeto 4 x 100 m osvojila četrto mesto.

Za AD Kladivar je tekmovala do 1960. leta, nato je nastopala za AAK Mladost Zagreb. V Celju je bil njen trener Fedor Gradišnik, v Zagrebu Žarko Susić in njen kasnejši soprog Vilko Luncer, znan športni novinar in urednik.

Olga živi v Zagrebu kot upokojenka. Je mednarodna atletska sodnica, aktivna v Slovenskem domu v Zagrebu, v hrvaškem in slovenskem tisku se večkrat pojavlja s prispevki o športu in življenju Slovencev na Hrvaškem.

Za športne uspehe so jo 1960. leta razglasili za najboljšo športnico Slovenije, 1962. in 1963. pa Hrvaške. Ima tudi številna visoka športna priznanja in odlikovanja (Vidmar, 1998).

Slika 17: Olga Šikovec

6.8 Draga Stamejčič

Draga Stamejčič je rojena 27. 2. 1937 v Ljubljani. Z atletiko se je začela ukvarjati v Ljubljana kot petnajstletno dekle. Bila je izredno hitra in prodorna, predvsem pa vsestranska. Strokovnjaki so vedeli, da je sprinterka, dobra "ovirašica" ter skakalka v daljino in višino. Ni torej naključje, da je bila državna rekorderka v teku na 60 m, 80 m ovire, skoku v daljino in peteroboju.

Njen športni vrhunec je bil izenačenje svetovnega rekorda v teku na 80 m z ovirami – 5. septembra 1964 je v Celju tekla 10,5. Istega leta je nastopila na olimpijskih igrah v Tokiu, kjer je v finalu v tej panogi osvojila izvrstno 7. mesto. Tekmovala je tudi v peteroboju in dosegla nov državni rekord in odlično peto mesto na igrah v Tokiu. Mimogrede pa je postavila se državni rekord v skoku v daljino.

Njen trener v Ljubljani je bil Marjan Skušek, v Celju Fedor Gradišnik. Draga Stamejčič je bila devetkrat državna prvakinja, od leta 1955 do 1964 je postavila 21 državnih rekordov.

Dvakrat je sodelovala na evropskih prvenstvih, 1958 v Stockholmu in 1962 v Beogradu. Dvakrat je nastopila na olimpijskih igrah. 1960 v Rimu je v teku na 80 m z ovirami izpadla v predtekmovanju, v Tokiu 1964. leta pa je bila peta v peteroboju in sedma v teku na 80 m z ovirami.

V letih od 1957 do 1964 je na balkanskih atletskih igrah osvojila 10 zlatih, 5 srebrnih in 1 bronasto medaljo (Vidmar, 1998).

Atletska pot Drage Stamejčič je bila nekaj posebnega. Bila je vsestranska in nikdar ni mogla nasprotovati zahtevi vodje ali kapetana reprezentance, da nastopi tudi v petih disciplinah v dveh dneh, če je bilo potrebno zbrati dovolj točk. Med sezonami 1954 in 1964 je kar 28 krat nastopila v reprezentanci Jugoslavije. Dvajsetkrat ji je uspelo izboljšati jugoslovanske oz. slovenske rekorde. Nobena atletinja ni prej niti kasneje izboljšala svetovnega rekorda. Bila je zelo uspešna v teku z ovirami, toda kmalu po letu 1969 so na IAAF sklenili, da bodo progo podaljšali na 100 m z ovirami. Tako je Draga Stamejčič ostala zapisana v zgodovini atletike z zlatimi črkami – kot svetovna rekorderka. Dobila je tudi posebno priznanje IAAF za izenačenje svetovnega rekorda, ki ga ima doma na častnem mestu. Njena izjemno uspešna športna pot se je končala 1965, ko se je poslovila od aktivne atletike (Božič, 1954).

Slika 18: Sprint Drage Stamejčič

Slika 19: Draga Stamejčič (četrta iz leve) na OI v Tokiu

Slika 20: Draga Stamejčič

6.9 Simo Važić

Simo Važić je bil rojen leta 1934 v Raščanih.

V Kladivarjeve vrste je prišel leta 1955 in mu ostal zvest do konca svoje športne kariere.

Tako kot klubski tovariš Červan je tudi Simo potoval po svetu in videl vse celine ter se na atletski stezi srečal z vrhunskimi dolgooprogaši. Tako je leta 1964 na 3000 m premagal slovitega Avstralca Clarka, v hrbet pa mu je gledal tudi Belgijec Roelats. Slovel je po borbenosti in vztrajnosti. Klub težki operaciji hrbtenice se je vrnil na atletsko stezo in dosegel se boljše rezultate.

Bil je večkratni državni in slovenski rekorder v tekih od 1500 do 5000 m, petintridesetkrat državni reprezentant, enajstkrat državni in dvanajstkrat slovenski prvak, leta 1963 je bil na dvoboju s Skandinavijo balkanski reprezentant, 1966 pa tudi balkanski rekorder na 1500 m. Sodeloval je na treh evropskih prvenstvih (1958 v Stockholmu, 1962 v Beogradu, 1966 v Budimpešti), vendar brez vidnejših uspehov. Leta 1964 je nastopil na olimpijskih igrah v Tokiu in se v teku na 1500 m uvrstil v polfinale.

Po končani tekmovalni karieri je bil nekaj let trener v AD Kladivar (Vidmar, 1998).

Slika 21: Simo Važić v teku na 1500 m, Celje 1968

6.10 Franc Červan

Franc Červan je bil rojen leta 1936 v Podgori pri Novem mestu.

Franca Červana je zanesla pot na atletske steze v Mariboru, kjer se je šolal. Tam ga je opazil priznan trener in atletske delavec prof. Milan Kabaj. Leta 1958 je postal član ZAK Maribor, kasneje pa AD Kladivar, kjer ga je treniral Valter Štajner.

Njegova disciplina je bila tek na 10,000 m, v kateri je zelo hitro napredoval. Že po treh letih treninga je tekel pod 30 minutami. Kot atlet je prepotoval domala ves svet. Dvakrat se je udeležil evropskih prvenstev, vrhunec pa je vsekakor njegov nastop na olimpijskih igrah v Tokiu 1964. Nepozabna je bila njegova turneja po Avstraliji, Novi Zelandiji, predvsem pa udeležba na silvestrskem teku v Sao Paulu.

Bil je državni in slovenski rekorder na 10,000 m, državni rekorder v teku na 1 uro, petkrat državni in slovenski prvak v tekih na 10,000 m, 5000 m in v krosu. Leta 1963 je bil na dvoboju s Skandinavijo član reprezentance Balkana, sicer pa triindvajsetkrat član državne reprezentance. Na evropskem prvenstvu leta 1962 je bil sedmi, 1964 deseti v teku na 10000 m, izpadel je v kvalifikacijah na 5000 m. V letih 1963, 1964 in 1966 je bil v teku na 10000 m balkanski prvak.

Njegov vrhunec je bil nastop na olimpijskih igrah leta 1964 v Tokiu, kjer je kot drugi Evropejec osvojil deseto mesto v teku na 10000 m, v teku na 5000 m pa je izpadel v predteku (Vidmar, 1998).

Slika 22: V vodstvu Franc Červan

6.11 Marijana Lubej

Marijana Lubej je bila rojena 1945. leta v Celju.

Z atletiko se je srečala v osnovni Šoli in že takrat dosegla izvrsten rezultat v skoku v daljino – 540 cm. Ko je 1959. leta začela intenzivno trenirati, je svoj talent z zelo dobrimi rezultati potrdila tudi v drugih disciplinah: tekah na 100 in 200 m, 80 m z ovirami, skokih v višino in daljino ter seveda v peteroboju.

Bila je večkratna državna in slovenska rekorderka na 60 m (7,4), 100 m (11,5), 200 m (23,8), 400 m (56,0), 100 m ovire (14,2). Štirinajstkrat je bila jugoslovanska in sedemnajstkrat slovenska prvakinja, štiriindvajsetkrat pa je nastopila za državno reprezentanco.

Na balkanskih igrah v Sarajevu 1966. leta je osvojila bronasti medalji na 100 m in v peteroboju, 1967. leta v Istanbulu tri zlate medalje na 100, 200 in 4 x 100 m, leto kasneje v Atenah pa tri zlate (100 m, 80 m ovire, 4 x 100 m) in srebrno (200 m). Na evropskem prvenstvu v Beogradu 1962 je v skoku v daljino izpadla v kvalifikacijah, 1966 v Budimpešti osvojila enainvajseto mesto v peteroboju in izpadla v predteku na 80 m z ovirami.

Njen vrhunec je bil nastop na olimpijskih igrah v Mexico Cityju 1968. leta. Nastopila je na 100 m in se uvrstila v polfinale, v peteroboju osvojila dvanajsto mesto, izpadla je v predtekih na 200 m in 80 m z ovirami.

Leto zatem se je hudo poškodovala in so jo operirali na peti, a se je kljub temu vrnila na atletsko stezo. Žal ne za dolgo, saj so prevladale zdravstvene težave. Njen trener je bil Fedor Gradišnik.

Marijana je sedaj uslužbenka v Banki Celje. Kar pogosto jo vidimo na atletskih prireditvah – predvsem kot navijačico uspešne mlade troskokašice Anje Valant (Vidmar, 1998).

Slika 23: Marjana Lubej na tekmovanju v Ljubljani

6.12 Nataša Urbančič

Rojena je bila 21. 11. 1945 v Celju. Njen oče Adolf je bil atlet, tekač na kratke proge, kasneje trener, atletski sodnik in znan predvsem kot izvrsten starter. Na atletski stadion jo je pripeljal že kot otroka in tako je Nataša vzljubila atletiko.

S petnajstimi leti je začela z intenzivnim treningom - najprej kot šprinterka, "ovirašica" in skakalka v daljino. Glede na njeno raznovrstnost in dobre rezultate je bilo pričakovati, da bo postala mnogobojka, vendar se je po končani mladinski karieri odločila za met kopja.

Z devetnajstimi leti je postala državna prvakinja in začel se je hiter vzpon. Po (zanjo neuspešnem) evropskem prvenstvu v Budimpešti 1966. leta je za dalj časa odšla k bratu v Avstralijo in vseskozi intenzivno trenirala. 4. marca 1968 je v Melbournu s 54,38 m postavila avstralski in jugoslovanski rekord, ki ga je iste pomladi popravila se dvakrat.

Jesen se je vrnila domov, se udeležila olimpijskih iger v Mexico Cityju in osvojila šesto mesto. Štiri leta kasneje je bila na olimpiadi v Münchnu se boljša, peta.

Zelo velik uspeh je dosegla 1974. leta na evropskem prvenstvu v Rimu. Z metom 61,66 m je osvojila bronasto medaljo.

Leto poprej je v Celju dosegla državni rekord (62,12 m), ki ga je obdržala več let, sicer pa je bila šestkrat državna prvakinja v metu kopja in trinajstkrat državna rekorderka. Balkanska prvakinja je bila dvakrat, dvakrat druga in enkrat tretja.

Nastopila je na štirih evropskih prvenstvih:

- 1966 Budimpešta: trije prestopi v finalu,
- 1969 Atene:55,68 m – četrto mesto,
- 1971 Helsinki:53,66 m – deseto mesto,
- 1974 Rim:61.66 – tretje mesto,

in dveh OI:

- 1968 Mexico City:55,42 m – šesto mesto,
- 1972 München:59,06 m – peto mesto.

Nataša je danes uspešna podjetnica in večkratna svetovna ter evropska prvakinja in svetovna rekorderka v metu kopja v veteranskih kategorijah (Vidmar, 1998).

Slika 24: Nataša Urbančič

6.13 Miro Kocuvan st.

Miro Kocuvan st. je bil rojen v Mariboru 16. 7. 1947. Tam je obiskoval osnovno in strokovno, v Celju pa delovodsko šolo.

V Mariboru se je začel ukvarjati z nogometom, z atletiko šele po odhodu k vojakom. Izkazal se je že na prvih tekmovanjih, zato si je "prislužil" napredovanje v športno četo. Tu ga je treniral nekdanji državni rekorder Sabolovic in rezultati so bili vse boljši. V športni četi se je spoprijateljil s celjskim atletom Brankom Leskoškom, ki ga je nagovoril, naj pride v Celje.

Leta 1969, torej leto po prihodu v Celje, je postal Miro kot član jugoslovanske štafete 4 x 100 m (Kocuvan, Lendjel, Karasi, Križan) štirikratni državni rekorder, enkrat pa tudi v štafeti 4 x 400 m. Tega leta je izboljšal slovenski rekord v teku na 400 m. Leta 1970 je postavil državni rekord v teku na 200 m (20,9), 300 m (33,3), v štafeti 4 x 100 in 4 x 400 m.

V letih od 1970 do 1973 je štafeta 4 x 100 m, v kateri je sodeloval, še dvakrat izboljšala državni rekord (40,14, 39,7), štafeta 4 x 400 m petkrat. Leta 1972 je izboljšal državni rekord v teku na 200 m (20,8). Triindvajsetkrat je bil državni reprezentant. Tekmoval je na evropskem prvenstvu v Atenah 1969, 1973 in v glavnem mestu Grčije postal balkanski prvak v teku na 200 m. Z balkanskih prvenstev ima 7 zlatih, 2 srebrni in 2 bronasti medalji.

Njegova olimpijska "kariera" je izredno bogata. V Münchnu je leta 1972 tekmoval v štafeti 4 x 400 m, ki je z novim državnim rekordom osvojila dvanajsto mesto. Bil je tudi na OI v Moskvi 1980, vendar kot trener svojega varovanca Roka Kopitarja, ki je osvojil izvrstno peto mesto v teku na 400 m z ovirami. Nastopil je tudi na olimpiadi v Seulu 1988. leta. Oče in sin, prvi kot trener, drugi kot tekmovalec, sta bila tudi na OI v Atlanti 1996.

Mirova bogata aktivna športna kariera se je končala 1973. leta, koncu pa so botrovale poškodbe. Vendar pa je ostal v atletiki kot eden najuspešnejših trenerjev. Nekaj časa je bil tudi športni pedagog v osnovni šoli. Sedaj je profesionalni trener v AD Kladivar (Vidmar, 1998).

Slika 25: Miro Kocuvan st., prvi proti cilju

6.14 Rok Kopitar

Rok Kopitar je bil rojen 5. 5. 1959 v Celju. Osemletko in pedagoško gimnazijo je obiskoval v Celju, v Mariboru je diplomiral na višji ekonomski šoli. Je ekonomist, zaposlen v Cetisu Celje.

Oče Marjan, mama Poldka in sestra Marjana so bili atleti, starši tudi dolgoletni atletska delavci – in kaj reči: jabolko ne pade daleč od drevesa. Rok je namreč od zgodnjih let povezan z atletiko in brez pretiravanja lahko rečemo, da je otrok stadiona.

V osnovni šoli je rad smučal, plaval in igral rokomet. Z atletiko se je začel intenzivno ukvarjati v sedemdesetih letih. 1975 in 1976 sta leti njegovih prvih večjih uspehov. V teku na 400 m in 400 m z ovirami je namreč postal mladinski državni prvak, leto kasneje pa je se kot mladinec prvič nastopil za člansko državno reprezentanco.

Leta 1978 je kot mladinec "zrušil" 14 let star članski rekord Đanija Kovača v teku na 400 m z ovirami in dosegel čas 50,63. V tem letu je rekord se nekajkrat izboljšal. Tekmoval je na evropskem članskem prvenstvu in se z novim državnim rekordom uvrstil v polfinale. Z rezultatom 50,01 je zmagal na meddržavnem troboju Švica – ZR Nemčija – Jugoslavija. Ta rezultat je bil v tistem času najboljši mladinski rezultat na svetu in deveti članski v Evropi.

Aprila 1979 je kot član ponovno izboljšal državni rekord in na univerziadi v Mexico Cityju dosegel novega – 49,55. V Splitu je postal mediteranski prvak in z rezultatom 49,70 postavil rekord teh iger, istega leta pa je v Atenah osvojil tudi naslov balkanskega prvaka.

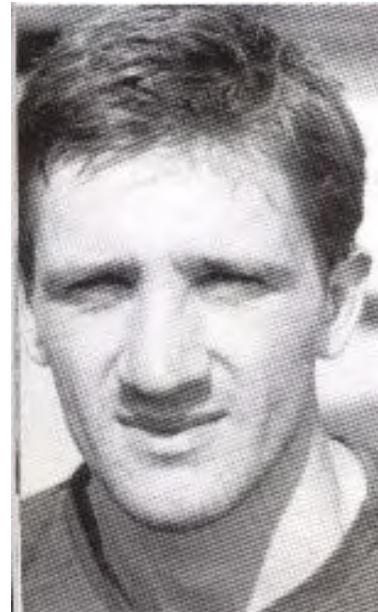
Leto 1980 pomeni vrhunec v Rokovi šprotni karieri. Poleg naslova državnega in balkanskega prvaka je na OI v Moskvi z rezultatom 49,67 dosegel peto mesto, kar je bila izenačena najboljša uvrstitev naših atletov na olimpijskih igrah. Istega leta je dosegel tudi nov državni rekord – 49,11, ki velja se danes.

Po tem več kot uspešnem, obdobju so nastopile poškodbe, ki so Roku preprečile napredovanje. Kljub vsemu je leta 1983 postal balkanski prvak in tekmoval na prvem svetovnem prvenstvu v Helsinkih, vendar rezultati niso bili več rekordni. Leta 1987 si je nekoliko opomogel in z rezultatom 49,87 osvojil drugo mesto na balkanskih igrah v Ankari. Tekmoval je tudi na drugem svetovnem prvenstvu v Rimu. Poškodba mu je preprečila sodelovanje na OI v Los Angelesu, udeležil pa se je olimpijskih iger v Seulu leta 1988.

Ob vseh teh bleščečih rezultatih je zelo pomembnih tudi njegovih štiriinštirideset nastopov za državno reprezentanco, kar prav tako pomeni svojevrsten rekord.

Njegovo športno pot je vsa leta spremljal njegov trener Miro Kocuvan.

Rok Kopitar je še vedno v atletiki, saj trenira svojega sina Urha (Vidmar, 1998).

Slika 26: Rok Kopitar

6.15 Miro Kocuvan ml.

Miro Kocuvan ml. je bil rojen 15. 6. 1971 v Celju, kjer je obiskoval osnovno in srednjo šolo.

Atletski stadion je prvokrat videl iz perspektive otroškega vozička. Njegov oče Miro je bil namreč izvrsten atlet in kasneje trener, zato ga je mamica popeljala na sprehod tudi v atletsko okolje. Kljub temu da se je v osnovni soli rad ukvarjal z igrami z žogo, ga je privlačila atletika. Kako tudi ne, saj je bil njegov oče dvakratni olimpijec in tudi njegov prvi ter doslej edini trener.

Z redno vadbo je začel, ko je obiskoval sedmi razred osemletke, kot osmošolec pa je v daljino skočil izvrstnih 680 cm. Z intenzivno vadbo v teku na 400 m z ovirami je začel 1987. leta, naslednjega leta zdravil poškodbo, 1989. pa že nastopil na mladinskem evropskem prvenstvu v Varaždinu in osvojil osmo mesto. Leto kasneje je bil na mladinskem svetovnem prvenstvu v Plovdivu šesti. Leta 1990 je nastopil tudi na evropskem prvenstvu v Splitu, na tako velikem tekmovanju je tekmoval prvič v članski konkurenci. Leta 1993 je tekmoval na svetovnem prvenstvu v Stuttgartu in se uvrstil v polfinale, leto kasneje pa je v Goeteborgu osvojil osemnajsto mesto v zelo hudi konkurenci. Leto 1996 mu je prineslo nastop na olimpijskih igrah v Atlanti in petindvajseto mesto. Leta 1997 je na mediteranskih igrah v Bariju osvojil bronasto medaljo (Vidmar, 1998).

Miro je bil štirikrat mladinski balkanski prvak in je s 50,82 dosegel tudi rekord balkanskih iger, na evropskem pokalnem tekmovanju Bruno Zauli je bil dvakrat zmagovalec in enkrat drugi. Od osamosvojitve Slovenije je bil trinajstkrat državni prvak (400 m ovire, 4 x 400 m), še vedno pa je absolutni državni rekorder v teku na 200 m z ovirami z rezultatom 23,50 (<http://www.sports-reference.com/olympics/athletes/ko/miro-kocuvan-2.html>).

Slika 27: Mirko Kocuvan ml.

6.16 Gregor Cankar

Gregor Cankar se je rodil 25. 1. 1975 v Celju, kjer je obiskoval osnovno in srednjo tehniško šolo – na oddelku kemije.

Obiskovalec atletskega stadiona je postal, že ko je komajda shodil. Večkrat je bil namreč na obisku pri svoji mami, ta pa ga je vodila na sprehod na stadion. Za razliko od njegovih vrstnikov, ki so v "peskovniku", ki ga je zanje predstavljalo doskočišče za skok v daljino, najraje "delali potičke", pa je Grega raje "poskakoval" v daljino – in če se dan po jutru pozna ... (Vidmar, 1998).

Slika 28: Gregor Cankar

Prva osnovnošolska leta so mu prinesla prve športne uspehe. Odličen je bil na šolskih krosih in je že kazalo, da bo postal dolgoprogaš. Ko pa je začel z redno vadbo pri AD Kladivar, je njegov prvi trener Miro Kocuvan v njem odkril drugačno talentiranost.

Za Gregorjevo specializacijo, skok v višino, daljino in troskok, je najbolj zaslužen trener Brane Strožer. Do prve zmage ga je popeljal na pionirskih OI v Kozjem leta 1987. Tam je Grega zmagal v skoku v višino. Kmalu zatem je dosegel štiri pionirske državne rekorde: v teku na 100 m z ovirami, skoku v višino, skoku v daljino in troskoku.

V začetku leta 1991 je prvič nastopil za takratno mladinsko reprezentanco. Kot eden najperspektivnejših mladih atletov je začel dosegati rezultate, ki so mu omogočili nastope na mednarodni atletski sceni (Volfand, 2007).

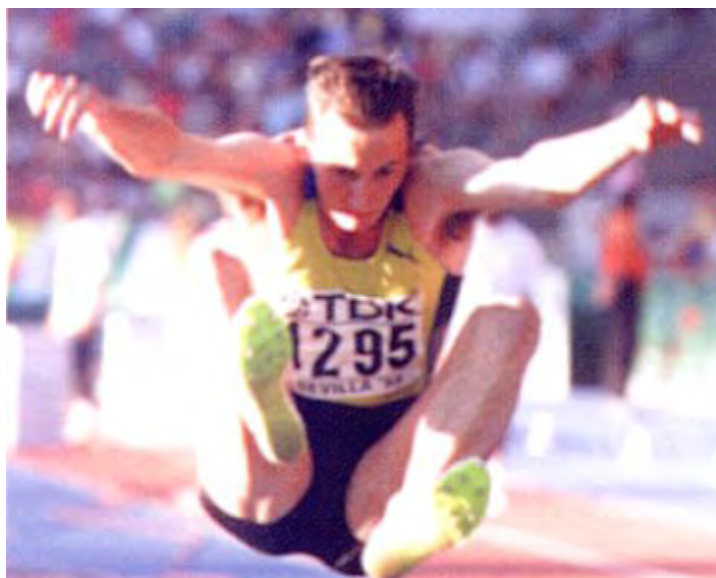
Njegovi največji tekmovalni uspehi so naslednji:

olimpijske igre	1996 Atlanta	6. mesto	811 cm
svetovno prvenstvo	1995 Goeteborg	brez uvrstitve	
	1997 Atene	brez uvrstitve	
evropsko prvenstvo	1994 Helsinki	23. mesto	762 cm
svet. dvor. prvenstvo	1995 Barcelona	21. mesto	765 cm
	1997 Pariz	7. mesto	802 cm
univerzijada	1995 Fukuoka	3. mesto	818 cm
	1997 Catania	3. mesto	811 cm
sredozemske igre	1997 Bari	1. mesto	800 cm
mlad. svet. prven.	1992 Seul	21. mesto	728 cm
	1994 Lisbona	1. mesto	804 cm
mlad. evrop. prven.	1993 San Sebastian	16. mesto	701 cm
prvenstvo Slovenijo	1991	1. mesto	734 cm
	1993	1. mesto	736 cm
	1994	1. mesto	766 cm
	1995	1. mesto	797 cm
	1996	1. mesto	819 cm

Tabela 2: Dosežki Gregorja Cankarja

Na prostem	člani	daljina	804 cm (1997)
	st. mladinci	daljina	792 cm
	ml. mladinci	daljina	736 cm
V dvorani	člani	daljina	824 cm (1996)
		troskok	16,24 m (1997)

Tabela 3: Državni rekordi Gregorja Cankarja

Slika 29: Skok do državnega rekorda, Celje 1997

Slika 30: Daljina – Cankar

6.17 Renata Strašek

Renata Strašek je bila rojena 8. 4. 1972 v Celju, kjer je končala osnovno in srednjo administrativno.

V osnovni soli jo je učila športna pedagoginja in nekdanja uspešna metalka kopja Aljana Kovač Topole, zato ni naključje, da je Renata z dvanajstimi leti začela trenirati v atletske družvu Kladiivar, seveda pod strokovnim vodstvom Kovačeve. Začela je z mnogobojem in v tej disciplini tudi tekmovala. Pokazala je zelo hiter napredek in se specializirala za met kopja. Kmalu je dosegla rekord za mlajše in kaj hitro se za starejše mladinke. 1992. leta je dosegla državni članski rekord, ki ga je imela celih 19 let Nataša Urbančič. Na evropskem pokalnem tekmovanju Bruno Zauli 1995 v Velenju je rekord zadnjikrat izboljšala na 64,68 m in je seveda se danes rekorderka.

Njena športna pot je bila zaznamovana s številnimi težjimi poškodbami, ki so ji preprečile doseganje se boljših rezultatov in nastope na nekaterih velikih tekmovanjih. Tako je zaradi poškodbe prepozno izpolnila normo za nastop na olimpijskih igrah v Barceloni, vendar pa ji je to uspelo za nastop na Oi v Atlanti 1996 leta. Na ta nastop pa jo vezejo slabi spomini. Kljub do takrat najboljši pripravljenosti in rezultatom se je pojavila poškodba hrbtenice, in to neposredno pred kvalifikacijami. Nastopila je z bolečinami, vendar je bil met nekaj nad 57 metrov dovolj le za dvaindvajseto mesto.

Čeprav je bila poškodovana, je se trenirala, vendar ni zmogla več vrhunskih rezultatov (Vidmar, 1998).

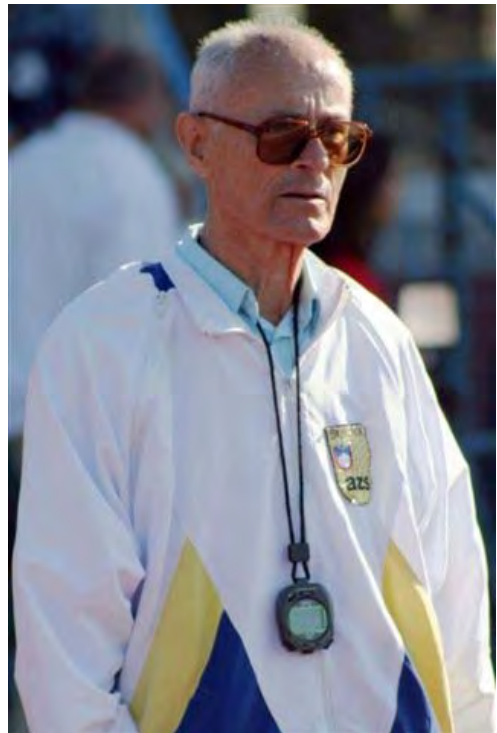
Slika 31: Renata Strašek

7 Pogovor z legendo celjske atletike

Ker je gospod Lorger obiskoval našo šolo sva se odločili, da o njem izveva več kot o drugih olimpijcih AD Kladivar. S tem ga postavljava v ospredje najine raziskovalne naloge.

Zaradi njegovega zdravstvenega stanja pa sva morali najine cilje nekoliko prilagoditi temu, saj ga nisva mogli obiskati in vprašati vsega kar naju zanima. Kljub temu pa sva se z njim pogovorili po telefona in izvedeli mnogo zanimivosti, ki jih pisni viri ne omenjajo.

Najprej naju je najbolj zanimalo, kakšne je imel pogoje kot dijak za trening atletike na naši šoli. Povedal nama je, da so bili pogoji neprimerno slabši kot danes, ni bilo štipendij, ki bi jo takrat nujno potreboval, ni bilo nobenih nagrad, ki bi ga spodbudile k doseganju še boljših rezultatov, predvsem pa ni bilo takšnih treningov in več dnevni kontinuiranih priprav na tekmovanja kot jih imajo danes. Edino takšno pripravo na tekmovanje, ki jo je kdaj imel, je bila v Logarski dolini in mu je prav zaradi te edinosti ostala v spominu. Zaupal nama je, da je le enkrat dosegel nagrado v vseh štirinajstih letih. To je bilo v Moskvi leta 1957, kjer so potekale tako imenovane igre mladine, na katerih je sodelovalo kar 1000 mladih atletov z vzhodnega dela sveta. Od vseh teh je bil prav on najboljši in je za prvo mesto prejel svojo pravo, prvo in edino nagrado, za katero pa si je lahko kupil le hrano.

Slika 32: Stanko Lorger – legenda celjske atletike

Seveda nisva mogli mimo vprašanja o najlepšem doživetju. Povedal nama je zgodbo o srečanju s Stanko Kodretom, ki ga je spoznal na OI v Melbournu in je bil edini Celjan, ki je tudi tekmoval za našo reprezentanco. Da pridemo do samega bistva oz. do najlepšega doživetja Stanka Lorgerja, moramo najprej povedati, da se je Stanko Kodre boril v afriški fronti in za nagrado kasneje dobil posest v Avstraliji. S. Kodre se je poročil z Egipčanko in z njo imel dva otroka. Kodre se je spoprijateljil s Stankom Lorgerjem in ga povabil na svojo posest v Avstralijo. Tam je spoznal prijateljevo družino. Stanku Lorgerju se je zdelo zelo ganljivo to, da je spoznal dve deklici (9- in 10-letni), ki sta tekoče govorili slovensko in arabsko, ne da bi sploh kdaj bili v teh deželah.

O svoji zadnji Ol je Stanko Lorger povedal, da je takrat začutil, kako je dal svoji domovini in športu največ, kar je lahko in ker so bile to njegove zadnje Ol mu je prav zato ostala v najlepšem spominu.

8 Zaključek

Radi bi povedali, da sva se za nalogo odločili, ker nama je atletika od vseh športov najzanimivejša in najbolj raznolika, saj razvija celotno paleto gibalnih sposobnosti.

Iz pregledane literature sva ugotovili, da je bilo kar 17 atletov AD Kladivar, ki so se udeležili olimpijskih iger v obdobju od leta 1945 do 1998. Torej kar sedem več, ko sva predvidevali v hipotezi. Kot legendo celjske atletike sva izpostavili Stanka Lorgerja, saj je bil večkrat izbran za najboljšega športnika države, za tekmovalne dosežke je prejel Bloudkovo nagrado, mesto Celje pa se mu je za njegove uspehe oddolžilo s podelitvijo naziva častni meščan. Zaradi številčnosti najboljših rezultatov in udeležb na olimpijskih igrah od 1945 do 1998 so imeli atleti AD Kladivar vodilno vlogo pri uspehu tedanje atletike pri nas. To lahko potrdimo s tem, da je AD Kladivar kot edini kolektiv zapisan v kroniki slovenskih rekordov in da so bili celjski atleti v primerjavi z drugimi slovenskimi organizacijami največkrat udeleženi pri postavljanju državnih rekordov. Ti izjemni dosežki imajo podlago v strokovnem in načrtnem delu trenerjev AD Kladivar. Strokovno delo se začne že z najmlajšimi v atletski šoli. Iz zgoraj zapisanega lahko preberemo, da je kar nekaj uspešnih atletov, olimpijcev, nadaljevalo svoje delo kot trenerji (Mirko Kocuvan st., Roman Lešek, Simo Važić, Rok Kopitar) v AD Kladivar in kot športni pedagogi (Mirko Kolnik). Tako uspešno prenašajo svoje znanje in izkušnje na mlade atlete. Vse to delo pa soustvarja zelo bogato tradicijo AD Kladivar. Ob pogovoru s Stankom Lorgerjem nama je prinesel spoznanje, da olimpijske igre v športnikovem življenju zanesljivo niso vse, so pa največ, če športnik osvoji medaljo. Spoznali sva, kako pomemben je odnos športnika – atleta do športa in športnega življenja. Razočarani sva bili le zato, ker nikakor nisva mogli stopiti v stik še z nekaterimi drugim udeleženci olimpijskih iger, čeprav sva iskali vse mogoče poti do njih. Vrjetno jim delo in šport še vedno zasedata največji prostor v njihovem življenju. Hkrati, pa sva se pri pisanju raziskovalne naloge naučili, da so za vsako stvar potrebna odrekovanja, ki nas pripeljejo do cilja. Za vse olimpijce so pomembne najmanjše podrobnosti pri načrtovanju treningov, prehrane, načinu življenja, kar jim omogočilo, da so postali najboljši. Z nalogo opozarjava na uspehe atletov iz knežjega mesta in želiva, da bi se zmagovalni nastopi na atletskih igriščih nadaljevali pri naslednjih generacijah. Pomembno je, da tudi danes poznamo ta dejstva, se ob različnih priložnostih spomnimo teh ljudi, ki so v drugačnih pogojih z veliko truda, volje, vztrajnosti in športnega duha ponesli ugled mesta Celja in Slovenije daleč preko državnih meja.

9 Viri

- Pogovor s Stankom Lorgerjem.

10 Literatura

- Kruse, B., (1996). 100 let olimpijskih iger. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Vidmar, V., (1998). Atletsko društvo Kladivar, petdeset let v stoletju celjske atletike. Celje, AD Kladivar Cetis Celje.
- Božič, M., Gradišnik, F., (1954). Almanah celjske atletike. Celje: Atletsko društvo Kladivar.
- Šepetavc, A., (2005). Gimnazija v srcu. Celje: I. gimnazija v Celju.
- Kocjan, M., Bajt, D., (2007). Slovenski veliki leksikon. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Volfand, J., (2007). Slovenski šport na olimpu. Celje: Fit media.
- Medmrežje: <http://www.ad-kladivar.si/> (ogled strani 23. 3. 2009).
- Medmrežje: http://www.atletski-klub-olimpija.si/UserFiles/file/INTERNET%20STRAN_zgodovina%20kluba/INTERNET_%20STRAN_predstavitev_danes-jutri_Draga%20Stamejcic.htm (ogled strani 23. 3. 2009).
- Medmrežje: http://sl.wikipedia.org/wiki/Olimpijske_igre (ogled strani 23. 3. 2009).
- Čoh, M., (1997). Starogrška atletika. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

11 Viri slik

- Medmrežje: http://www.atletski-klub-olimpija.si/UserFiles/file/INTERNET%20STRAN_zgodovina%20kluba/INTERNET_

[%20STRAN_predstavitev_danes-jutri_Draga%20Stamejcic.htm](#) (ogled strani 23. 3. 2009).

- Medmrežje: <http://www.poslovni-bazar.si/uploads/Image/simboli/olimpijski.jpg> (ogled strani 23. 3. 2009).
- Medmrežje: http://www.ezadar.hr/repository/image_raw/27657/large/ (ogled strani 24. 3. 2009).
- Medmrežje: <http://www.atletska-zveza.si/images/VN2007/130907/LEGENDASTANKOLORGER.jpg> (ogled strani 24. 3. 2009).
- Medmrežje: http://sport.si21.com/atletika/2000/olimpijci/slike/cankar01_800.jpg (ogled strani 24. 3. 2009).
- Medmrežje: http://www.triera.net/upload/sport/atletika/cankar_show.jpg (ogled strani 24. 3. 2009).
- Kruse, B., (1996). 100 let olimpijskih iger. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Vidmar, V., (1998). Atletsko društvo Kladivar, petdeset let v stoletju celjske atletike. Celje, AD Kladivar Cetus Celje.